

Συχνές ερωτήσεις

Λουξεμβούργο, 8 Οκτωβρίου 2019

Ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2018 - Συχνές ερωτήσεις

1. Ποιος είναι ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου όσον αφορά τον προϋπολογισμό της ΕΕ;

Κάθε χρόνο, υποβάλλουμε σε έλεγχο τους λογαριασμούς της ΕΕ και διατυπώνουμε γνώμη σχετικά, αφενός, με την ακρίβεια και την αξιοπιστία τους και, αφετέρου, με τον βαθμό στον οποίο ο προϋπολογισμός της ΕΕ δαπανήθηκε σύννομα.

Αυτό αποτελεί τη βάση για τη **δήλωση αξιοπιστίας** την οποία υποχρεούμαστε να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Το 2018, οι δαπάνες της ΕΕ ανήλθαν συνολικά σε 156,7 δισεκατομμύρια ευρώ.

2. Ενέκρινε το ΕΕΣ τους λογαριασμούς του οικονομικού έτους 2018;

Ναι.

Εγκρίναμε τους λογαριασμούς του οικονομικού έτους 2018 ως αξιόπιστους (διατυπώσαμε «γνώμη χωρίς επιφύλαξη»), όπως κάνουμε για κάθε οικονομικό έτος από το 2007 και εξής. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί του 2018 παρέχουν εύλογη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασης της ΕΕ και των αποτελεσμάτων της για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος.

Παράλληλα με τη γνώμη μας σχετικά με τους λογαριασμούς, υποχρεούμαστε επίσης να γνωμοδοτήσουμε, βάσει των ελεγκτικών δοκιμασιών που διενεργούμε, σχετικά με το κατά πόσον οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί αυτοί πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ. Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στις πληρωμές παρουσιάζει διαρκή βελτίωση τα τελευταία χρόνια: 2015: 3,8%, 2016: 3,1%, 2017: 2,4%,

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

2018: 2,6%. Επιπλέον, το 2018, μεγάλο τμήμα των δαπανών που υποβάλαμε σε έλεγχο — κυρίως πληρωμές βάσει δικαιωμάτων— δεν περιείχε σημαντικό επίπεδο σφάλματος.

Ως εκ τούτου, για τρίτη συνεχή χρονιά, διατυπώσαμε **γνώμη με επιφύλαξη** σχετικά με τις πληρωμές του 2018. Ωστόσο, πριν από την τελευταία αυτή τριετία, διατυπώναμε κάθε χρόνο από το 1994 αρνητική γνώμη σχετικά με την κανονικότητα και τη νομιμότητα των δαπανών.

3. Τι είναι η «γνώμη χωρίς επιφύλαξη», η «γνώμη με επιφύλαξη» και η «αρνητική γνώμη»;

Η διατύπωση **«γνώμης χωρίς επιφύλαξη»** σημαίνει ότι τα στοιχεία παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης και είναι σύμφωνα με τους κανόνες περί χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και διαχείρισης.

Η διατύπωση **«γνώμης με επιφύλαξη»** σημαίνει ότι οι ελεγκτές αδυνατούν μεν να διατυπώσουν γνώμη χωρίς επιφύλαξη, αλλά τα εντοπισθέντα προβλήματα δεν είναι διάχυτα, ήτοι δεν απαντούν στο σύνολο του πληθυσμού.

Τέλος, η διατύπωση **«αρνητικής γνώμης»** υποδηλώνει την ύπαρξη εκτεταμένων προβλημάτων.

4. Τι νοείται ως «σημαντικό επίπεδο σφάλματος»;

Στην ελεγκτική ορολογία, ως «σημαντικό επίπεδο σφάλματος» νοείται το επίπεδο κάτω του οποίου **τα σφάλματα δεν θεωρείται ότι έχουν σημαντικές συνέπειες**. Σημαντικό είναι το επίπεδο σφάλματος που είναι πιθανό να επηρεάσει τις αποφάσεις των χρηστών στους οποίους απευθύνεται η έκθεση ελέγχου. Τόσο εμείς όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτουμε ως όριο σημαντικότητας το 2 %.

5. Τι είναι οι πληρωμές βάσει δικαιωμάτων και τι οι πληρωμές για την απόδοση δαπανών;

Οι **πληρωμές βάσει δικαιωμάτων** εξαρτώνται από την πλήρωση ορισμένων (λιγότερο περίπλοκων) προϋποθέσεων από τους δικαιούχους. Ενδεικτικά παραδείγματα τέτοιων πληρωμών είναι οι άμεσες ενισχύσεις για τους γεωργούς (στο πλαίσιο των δαπανών στον τομέα «Φυσικοί πόροι»), οι υποτροφίες σε φοιτητές και ερευνητές (στο πλαίσιο των δαπανών στον τομέα «Ανταγωνιστικότητα»), και οι μισθοί και οι συντάξεις των υπαλλήλων της ΕΕ (στο πλαίσιο του τομέα «Διοίκηση»).

Με τις **πληρωμές για την απόδοση εξόδων** η ΕΕ αποδίδει (βάσει πολυπλοκότερων κανόνων) επιλέξιμα έξοδα για επιλέξιμες δραστηριότητες. Τέτοιες πληρωμές πραγματοποιούνται, παραδείγματος χάριν, για ερευνητικά έργα (στο πλαίσιο των δαπανών στον τομέα «Ανταγωνιστικότητα»), για επενδύσεις στην περιφερειακή και αγροτική ανάπτυξη (καλυπτόμενες από τις δαπάνες στους τομείς «Συνοχή» και «Φυσικοί πόροι»),

καθώς και για έργα αναπτυξιακής βοήθειας (στον τομέα «Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας»).

6. Παρουσιάζει βελτίωση η δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ;

Ναι.

Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στις πληρωμές που πραγματοποιούνται παρουσιάζει σταθερή βελτίωση τα τελευταία χρόνια, έχοντας σημειώσει μείωση από το 4,4 % το 2014 στο 2,6% το 2018. Επιπλέον, το 2018, περί το ήμισυ των δαπανών που υποβάλαμε σε έλεγχο δεν περιείχε ουσιώδες σφάλμα. Κάτι ακόμη που διαπιστώνουμε στους ελέγχους μας τα τελευταία χρόνια είναι ότι οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν ενισχυθεί σε μεγάλο βαθμό.

7. Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος εξακολουθεί βέβαια να είναι 2,6 %. Τι σημαίνει αυτό;

Το ποσοστό 2,6 % αποτελεί εκτίμηση του ποσού που δεν θα έπρεπε να έχει καταβληθεί από τον προϋπολογισμό της ΕΕ διότι δεν χρησιμοποιήθηκε σύμφωνα με τους κανόνες της και, κατά συνέπεια, δεν ανταποκρίνεται είτε στον σκοπό που επεδίωκαν το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο με τη σχετική νομοθεσία είτε στους συγκεκριμένους εθνικούς κανόνες του εκάστοτε κράτους μέλους.

Στα συνήθη σφάλματα συγκαταλέγονται πληρωμές προς μη επιλέξιμους δικαιούχους ή έργα ή πληρωμές για την αγορά υπηρεσιών και αγαθών ή για επενδύσεις χωρίς ορθή εφαρμογή των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων.

8. Αυτό σημαίνει ότι σπαταλήθηκε ποσοστό 2,6 % των πόρων της ΕΕ;

Όχι.

Μια τέτοια προσέγγιση είναι παραπλανητική, καθώς υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ «σφάλματος» και «σπατάλης». Στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών που πραγματοποιούμε, ελέγχουμε αν τα κεφάλαια της ΕΕ δαπανήθηκαν σύννομα, αν οι καταλογισθείσες δαπάνες υπολογίστηκαν σωστά, καθώς και αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Σε αυτό αναφέρεται το ποσοστό 2,6 %.

Ορισμένα σφάλματα αφορούν πληρωμές που δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Διαπιστώσαμε, παραδείγματος χάριν, ότι οι κανόνες επιλεξιμότητας για ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα σε ένα κράτος μέλος περιλάμβαναν προϋπόθεση, βάσει της οποίας απαγορευόταν η χρήση ενωσιακής επιχορήγησης στην περίπτωση που άλλη οντότητα ασκούσε το ίδιο είδος επιχειρηματικής δραστηριότητας στις ίδιες εγκαταστάσεις. Το έργο κρίθηκε μη επιλέξιμο για συγχρηματοδότηση, επειδή ένας δικαιούχος (δικηγόρος) είχε την έδρα του στο ίδιο κτίριο με άλλη δικηγορική εταιρεία.

Ακόμη και στις περιπτώσεις αυτές, τα κεφάλαια της ΕΕ είχαν ενδεχομένως κάποιον θετικό αντίκτυπο και πιθανώς απέφεραν οφέλη, μολονότι οι δικαιούχοι δεν πληρούσαν όλες τις

προϋποθέσεις για τη χρήση τους. Από την άλλη πλευρά, ορισμένες νόμιμες και κανονικές δαπάνες θα μπορούσαν, παρ' όλα αυτά, να θεωρηθούν ως κατασπατάληση πόρων, όπως οι λιμενικές υποδομές που κατασκευάστηκαν χωρίς να ληφθούν επαρκώς υπόψη οι μελλοντικές ανάγκες για εμπορευματικές μεταφορές.

9. Πώς προκύπτουν τα σφάλματα;

Τα σφάλματα προκύπτουν όταν φυσικά πρόσωπα ή οργανισμοί **δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες** που διέπουν την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης από την ΕΕ. Οι δικαιούχοι, προκειμένου να είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση από την ΕΕ, υποχρεούνται να συμμορφώνονται με συγκεκριμένους ενωσιακούς, αλλά σε πολλές περιπτώσεις, και εθνικούς κανόνες. Οι κανόνες αυτοί έχουν θεσπιστεί ώστε να εξασφαλίζουν ότι οι δαπάνες δεν παρεμβαίνουν στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (π.χ. οι κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων και οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων) και ότι πραγματοποιούνται για τους επιδιωκόμενους από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο σκοπούς.

Τα σφάλματα προκύπτουν όταν οι **κανόνες αυτοί παραβιάζονται**. παραδείγματος χάριν, γεωργοί που δηλώνουν λάθος γεωργικές εκτάσεις, φορείς υλοποίησης έργων που δεν τηρούν τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων ή ερευνητικά κέντρα που ζητούν την απόδοση δαπανών οι οποίες δεν σχετίζονται με τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα. Παραδείγματος χάριν, σε μία περίπτωση που εξετάσαμε, μια μικρή εταιρεία δραστηριοποιούμενη στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, που συμμετείχε για πρώτη φορά σε έργο χρηματοδοτούμενο με ενωσιακά κονδύλια, είχε χρησιμοποιήσει την εσφαλμένη μεθοδολογία για να υπολογίζει τις δαπάνες προσωπικού σύμφωνα με τους κανόνες χρηματοδότησης της έρευνας από την ΕΕ. Σε άλλη περίπτωση, γεωργοί που δήλωσαν ότι δραστηριοποιούνται σε ανεξάρτητες επιχειρήσεις έλαβαν επιδοτήσεις για την κατασκευή χοιροστασίου στο πλαίσιο μέτρου στήριξης της ανάπτυξης μικρών και μεσαίων γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι ήταν μέτοχοι σε οικογενειακή επιχείρηση που λειτουργούσε στον ίδιο χώρο και η οποία, λόγω του μεγάλου μεγέθους της, δεν ήταν επιλέξιμη.

Στην ετήσια έκθεση για το 2018 παρατίθενται περαιτέρω παραδείγματα σφαλμάτων που εντοπίστηκαν κατά τους ελέγχους μας.

10. Συνιστούν απάτη τα εντοπιζόμενα σφάλματα;

Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, όχι.

Απάτη είναι η δόλια παραπλάνηση με σκοπό τον προσπορισμό οφέλους. Μολονότι οι περιπτώσεις απάτης δεν εντοπίζονται εύκολα κατά την εφαρμογή των συνήθων ελεγκτικών διαδικασιών, διαπιστώνουμε ετησίως, στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών που διενεργούμε, αρκετές περιπτώσεις που εγείρουν υπόνοιες απάτης.

Το 2018 εντοπίσαμε εννέα περιπτώσεις πιθανολογούμενης απάτης (έναντι 13 το 2017) σε πληθυσμό περίπου 700 πράξεων που υποβάλαμε σε έλεγχο. Όλες αυτές οι περιπτώσεις κοινοποιούνται στην OLAF, την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης της ΕΕ, η οποία

διενεργεί σχετικές έρευνες και δίνει την κατάλληλη συνέχεια, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

11. Τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη έχουν εξουσίες που τους επιτρέπουν να προλαμβάνουν σφάλματα, καθώς και να τα διορθώνουν όταν εμφανίζονται. Τι αντίκτυπο έχει αυτό στο επίπεδο σφάλματος;

Συνολικά, τα διορθωτικά μέτρα των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και της Επιτροπής επέδρασαν θετικά στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος.

Εντούτοις, εάν η Επιτροπή, οι αρχές των κρατών μελών ή οι ανεξάρτητοι ελεγκτές είχαν αξιοποιήσει όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που είχαν στη διάθεσή τους, θα μπορούσαν να είχαν αποτρέψει ή εντοπίσει και διορθώσει μεγάλο μέρος των σφαλμάτων πριν από την πραγματοποίηση των σχετικών πληρωμών.

Παραδείγματος χάριν, αν οι πληροφορίες αυτές είχαν αξιοποιηθεί, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις συνολικές δαπάνες στον τομέα «Φυσικοί πόροι» το 2018 θα ήταν χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2%. Κατά την άποψή μας, αυτό δείχνει ότι οι υφιστάμενες δικλίδες ελέγχου είναι μεν επαρκείς, πρέπει όμως να ενισχυθούν καταλλήλως.

12. Αναφέρατε ότι το ΕΕΣ έκανε βήματα προς την κατεύθυνση μια νέας προσέγγισης ενιαίου ελέγχου. Τι άλλαξε το 2018;

Το οικονομικό έτος 2017 ήταν το πρώτο κατά το οποίο σημαντικό μέρος των δαπανών από όλους τους τομείς του προϋπολογισμού της ΕΕ πραγματοποιήθηκε κατ' εφαρμογή των **νέων κανόνων** που ισχύουν για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) της περιόδου 2014-2020. Οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη μάς παρέχουν πλέον τη δυνατότητα να βασιζόμαστε σε μεγαλύτερο βαθμό στις εργασίες τους στο πλαίσιο της αξιολόγησης της κανονικότητας των δαπανών.

Στόχος μας είναι να εφαρμόσουμε μια **προσέγγιση βεβαίωσης** σε ολόκληρη τη δήλωση αξιοπιστίας που εκδίδουμε, υπό την έννοια ότι η ελεγκτική γνώμη μας θα βασίζεται στη δήλωση (διαχείρισης και ελέγχου) της Επιτροπής.

Για το 2017 και το 2018, οι ελεγκτές εφάρμοσαν πιλοτικά αυτήν τη νέα προσέγγιση στον τομέα «Συνοχή». Η πιλοτική εφαρμογή ανέδειξε με περισσότερη σαφήνεια τους τομείς όπου εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, συμβάλλοντας έτσι στην προαγωγή της λογοδοσίας και την περαιτέρω βελτίωση της διαχείρισης των οικονομικών της ΕΕ.

Σημειώνουμε ότι, για τον τομέα «Συνοχή», η εκτίμηση της Επιτροπής για το 2018 όσον αφορά την κανονικότητα των δαπανών είναι χαμηλότερη του δικού μας φάσματος τιμών, ενώ τα αποτελέσματά της για τους τομείς «Ανταγωνιστικότητα» και «Φυσικοί πόροι» προσεγγίζουν τις δικές μας εκτιμήσεις.

Πρόθεσή μας, σε συνέχεια της εν λόγω πιλοτικής εφαρμογής, είναι η **διεύρυνση της εφαρμογής** της νέας αυτής προσέγγισης και σε άλλους τομείς δαπανών. Ωστόσο,

προκειμένου να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος είναι αναγκαία η δέσμευση και η συνεργασία της Επιτροπής.

Η ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2018, μαζί με τον ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΑΚΕΛΟ ΤΥΠΟΥ, διατίθενται σε 23 γλώσσες της ΕΕ στον ιστότοπο www.eca.europa.eu.